

Strategia 2023–2025 ja toiminta 2023

Tässä asiakirjassa kerromme, mikä on Säätiöt ja rahastot ry:n strategia, mitä tavoittelemme ja miten toimimme vuosina 2023–2025. Lopun toimintasuunnitelma kuvaa, mitä aiomme käytännössä tehdä tavoitteiden saavuttamiseksi vuonna 2023.

Säätiöt ja rahastot ry.

Mitä yhdistys tekee?

Säätiöt ja rahastot on suomalaisten apurahanjakajien yhdistys, Suomen säätiöiden tärkein edunvalvoja. Olemme säätiökentän yhdistäjä ja opastaja, jonka luokse tullaan, kun halutaan puhua säätiöiden kanssa ja säätiöistä.

Autamme jäseniämme tuottamalla tietoa yleishyödyllisestä rahoituksesta jäsenten oman strategisen suunnittelun ja päätöksenteon tueksi. Edistämme säätiömyönteisyyttä kertomalla apurahanjakajien toiminnasta, vaikuttavuudesta ja arvoista. Haluamme myös parantaa apurahansaajien asemaa.

Mitä säätiöt tekevät?

Yleishyödyllisten säätiöiden merkitys yhteiskunnallemme on huomattava: vuonna 2021 yhdistyksen jäsenet tukivat suomalaista tiedettä, taidetta, kulttuuria ja sosiaalisia tarkoituksia yli puolella miljardilla eurolla. Jäsenemme toimivat yhteiseksi hyväksi avoimesti, joustavasti ja pitkäjänteisesti.

Miten yhdistys toimii? Vaikuttavasti!

MAHDOLLISTAJA

VUOROVAIKUTTAJA JA KESKUSTELUFOORUMI

- viestii monipuolisesti, proaktiivisesti ja ajankohtaisesti.
- toimii verkostomaisesti niin kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla.
- kehittää säätiöiden keskinäistä yhteistyötä ja luo säätiöille mahdollisuuksia vuorovaikutukseen sidosryhmien kanssa.
- välittää jäsenilleen osaamista Euroopan kattojärjestöstä PHILEA:sta.

SÄÄTIÖT JA

RAHASTOT

VAIKUTTAJA

JÄSENTENSÄ ETUJEN AJAJA

- vahvistaa ymmärrystä säätiöiden merkityksestä yhteiskunnassa.
- selkeyttää asiatiedoin säätiöiden asemaa julkisessa keskustelussa.
- vaikuttaa lain säädäntöön ja muuhun sääntelyyn säätiöiden sekä niiden tuensaajien eduksi ja toimintamahdollisuuksien turvaamiseksi.

TIETÄJÄ

SÄÄTIÖTIEDON TUOTTAJA, ASiantuntija JA KOULUTTAJA

- kartoittaa tiedontarpeita sekä toteuttaa tutkimuksia yhdessä eri kumppanien kanssa.
- hyödyttää ajantasaisella tutkimustiedolla säätiöitä ja sidosryhmiä.
- tukee ja kouluttaa jäsenistöä monipuolisesti ja ammattimaisesti.
- ennakoii ja arvioi yhteiskunnan kehitystä tukeakseen jäseniä mahdollisimman hyvin.
- tarjoaa säätiöille mahdollisuuksia uudelleenajatteluun ja kehittämiseen.
- tuo esiin säätiöiden luomia malleja muutokselle.

Millaisessa maailmassa toimimme?

SÄÄTIÖIDEN ON PERUSTELTAVA ERITYISASEMANSA

- Maailmanlaajuiset poliittiset, taloudelliset ja ekologiset muutokset vaikuttavat yleishyödyllisten säätiöiden ja rahastojen toimintaan monin tavoin. Koronakriisin ja Ukrainan sodan vaikutukset ulottuvat pitkälle mutta ovat vaikeasti ennakoitavissa.
- Demografinen muutos, kestävyysvaje ja eriarvoistuminen korostavat säätiöiden merkitystä osallisuuden kasvattajina. Strategiakauden epävarmuutta lisää globaalien kriisien vaikutusten lisäksi veikkausvoitovarojen muutos, kun valtion tulot vähenevät ja kohdistetaan uusin tavoin juuri säätiöille tärkeillä aloilla.
- Säätiöiden varainhoito ja -käyttö sekä vastuullisuus ja vaikuttavuus kiinnostavat yhä enemmän. Säätiöiden on perusteltava, mihin tarpeisiin ne vastaavat, miten tehokkaasti ja miksi.
- Meidän on pystyttävä sanomaan selkeämmin, millaista maailmaa kohti säätiöt haluavat mennä. Tarvitsemme yhä enemmän tutkittua tietoa ja myös taitoa yhteiskunnan lukemisessa ymmärtääksemme, missä ympäristössä säätiöt ja niiden tuen kohteet toimivat tulevaisuudessa.

ENNAKOINNILLA VARMISTAMME VAIKUTTAVUUDEN

- Säätiöt ovat ominaisia kehittyneille ja korruptoitumattomille yhteiskunnille, joissa on monenlaisia säätiöitä ja joissa arvostetaan hyvää mainetta. Suomi on vakaa demokratia, jossa kolmannen sektorin merkitys kasvaa jatkuvasti.
- Arvokkaista päämääristään huolimatta kiristynyt sääntely mm. terrorismin ja rahanpesun torjunnaksi saattaa johtaa siihen, että sääntelyä käytetään poliittisena keinona. Kansalaisyhteiskunnan ja säätiöiden aseman heikentyminen muutamissa maissa synkentävät eurooppalaista säätiöilmapiiriä.
- Läpinäkyvyyden, tehokkuuden ja mitattavuuden odotukset kohdistuvat myös säätiöihin. Kun jokainen säätiö viestii monipuolisesti, toteuttaa säännöllisesti itsearviointeja ja noudattaa *Hyvää säätiötapaa*, koko säätiökenttä vahvistuu.
- Maailma ja Suomi tarvitsevat säätiöitä, jotka asettavat yleisen edun yksityisen edelle ja kasvattavat yhteiskunnan elinvoimaa ja resilienssiä.

MAHDOLLISUUKSIIN PITÄÄ TARTTUA

- Henkilökohtaisen varallisuuden ja pääomien karttuminen kannustavat tekemään lahjoittamisesta ja säätiötoiminnasta kiinnostavia. Perustelemme, että lahjoittaminen ja varallisuuden säätiöiminen yhteiseksi hyväksi on järkevää ja lisää yhteiskunnan hyvinvointia. Säätiöt edustavat hyvää sekataloutta, jossa valtio kannustaa myös yksityiseen rahoitukseen yhteiseksi hyväksi.
- Yleishyödyllisten yhteisöjen aseman kyseenalaistava keskustelu korostaa yhteisen vaikuttamistyön merkitystä. Säätiölaki on tulkintojen ja käytäntöjen osalta edelleen kehitysvaiheessa, ja odotettavissa on lain päivittäminen.
- Digitalisaatio ja tiedon avoimuus ovat säätiöille tärkeä kehittämiskohde. Hyvin toimiva säätiö hyödyntää sähköisiä haku-, arviointi- ja maksatusjärjestelmiä ja pyrkii kehittämään niitä yhä toimivammiksi myös hakijoiden näkökulmasta. Uudet valtakunnalliset ja kansainväliset tietovarannot avaavat mahdollisuuksia, joiden kokeilijoiksi joustavat ja ketterät säätiöt sopivat luontevasti.
- Yhteistyön tukeminen niin säätiöiden kesken kuin säätiöiden ja muun yhteiskunnan välillä on Säätiöiden ja rahastojen pysyvä tavoite.

Megatrendit vaikuttavat myös säätiöihin

Säätiöiden toiminnan strategisessa suunnittelussa pätevät muussakin kehitystyössä sovellettavat linjaukset.

Meidän on reagoitava megatrendeihin, päivitettävä keinomme nykyisiä ongelmia vastaaviksi ja kyseenalaistettava rakentavalla tavalla vakiintuneet tapamme.

Tarvitsemme muuntautumiskykyä, halua kehittyä muuttuvan maailman tarpeiden mukana sekä intoa yhteistyöhön.

TEKNOLOGINEN KEHITYS

- Säätiöiden toimintaympäristö muuttuu muun maailman mukana.
- Verkko ja digi ovat säätiöidenkin vaikuttavuuden välineet, joiden käytön kehittäminen on jatkuva prosessi myös kyberturvallisuuden näkökulmasta.
- Säätiöiden rooli oman datan keräämisessä, hyödyntämisessä ja suojaamisessa on kehityksen kannalta ratkaiseva.
- Viestinnän ja vaikuttavuuden haasteet informaatiotulvassa.

ILMASTONMUUTOS JA YMPÄRISTÖKRIISI

- Reagointipakko > tutkimuksen ja innovaatioiden rahoituksen lisääminen.
- Ilmastopakolaisuus: arviolta 200 miljoonaa ihmistä v. 2050 mennessä.
- Huoli omasta lähiympäristöstä ohjaa käyttäytymistä ja kuluttamista.
- Vastuullisuusajattelun ja -toimien lisääminen radikaalisti.
- Vastuullisuuspalvelut edellyttävät ostajan osaamista ja kriittisyyttä.

GLOBAALI TALOUS

- Julkisen talouden kestävyysvaje vaikuttaa säätiöihin kasvattaen niiden merkitystä toimintakentällään eli tieteen, taiteen, sosiaalisen ja kansalaistoiminnan piirissä.
- Talouden globaalit kriisit osuvat lujaa ja nopeasti kaikkiin, mutta eivät kaikkiin samalla tavalla. Ukraina-esimerkki konkretisoi kehitystä.
- Eriarvoisuuden lisääntyminen, syrjäytymisen monisukupolvisuus, osattomuuden kasautuminen edellyttävät ratkaisuja.
- Vakaiden tuottojen takaamisen vaikeus.

DEMOGRAFISET MUUTOKSET

- Kaupungistuminen jatkuu, samoin keski-ään nousu.
- Alueiden polarisaatio ja epätasa-arvo.
- Kroonisten sairauksien ja pandemioiden lisääntyminen ja ehkäisy tieteen haasteina.
- Ns. neljännen sektorin merkitys kasvaa ja edellyttää uutta ymmärrystä rahoittajilta.

TYÖN MURROS

- Nykjärjestelmien hitaus, esim. teknologian työhön aiheuttamaan muutokseen.
- Monien nykyammattien häviäminen.
- Koulutuksen murros.
- Kansalaisten jakautuminen työllisiin ja työttömiin vaikuttaa monilla tasoilla. Tämä asemoi myös kolmannen sektorin uudelleen.

Yhdistyksen viesti(nnä)n ja vaikuttamisen ydin

MONINAISUUDEN TULKKI. Kaikilla jäsenillä on oma ääni ja tavoite, joiden tunnetuksi tekemistä yhdistys tukee. Kertomalla #säätiotekoja #stiftelseverk säätiöiden myönteinen vaikutus ja kansalaisyhteiskunnan moninaisuus tulee näkyväksi. Tarinat tulevat kuulijaa lähelle ja koskettavat.

MAINEENHALLINTA JA TIETOISUUDEN LISÄÄMINEN SÄÄTIÖIDEN TYÖN VAIKUTTAVUUDESTA. Säätiöt ovat kansalaisten lahjoja yhteiseksi hyväksi. Olemme osa tieteen, taiteen ja kansalaisyhteiskunnan kivijalkaa. Ammattimaisella vaikuttamisella teemme säätiöiden hyvää työtä entistä näkyvämmäksi.

SÄÄTIÖIDEN TUKI, "HELP-LINE". Olemme säätiökäytäntöjen paras asiantuntija. Jaamme konkreettista tietoa, neuvoja ja toimintatapoja eri kohderyhmille (jäsenet, toimi- ja luottamushenkilöt sekä ulkoisen viestinnän kohderyhmät).

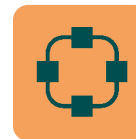
Kuuntelemme ja ennakoimme jäsenten tarpeita

Tuotamme säätiötietoa < sisällöt jäseniltä > analysoituna takaisin jäsenille ja maailmalle!

Tuomme säätiönäkökulman julkiseen keskusteluun ja päätöksentekoon

Verkotamme säätiöitä ja niiden sidoryhmiä yhteistyön mahdollistamiseksi

Kokeilemme uusia toimintamalleja ja arvioimme tekemistä monipuolisilla viestinnän mittareilla

Säätiöiden ja rahastojen aikaansaama muutos

Säätiöiden ja niiden tukemien apurahansaajien toimintaedellytykset paranevat.

Kansalaisten tieto ja hyvä käsitys säätiöistä lisääntyvät. Apurahasäätiösanan yhteydessä ihmisille tulee myönteinen miellelyhtymä. Vuonna 2024 Säätiöbarometri osoittaa ihmisten käsitysten säätiöistä parantuneen.

Autamme säätiöitä niiden tärkeässä työssä ja mahdollistamme myönteisen muutoksen. Ilman yhdistystä säätiöt olisivat kuormittuneempia, yksinäisempiä ja näkymättömämpiä. Jäsenemme saavat tukea ja opastusta toiminnalleen, uusia ideoita ja toimintatapoja sekä yhteistyömahdollisuuksia muiden säätiöiden ja sidosryhmien kanssa. Hyötyjinä ovat kaikki kansalaiset ja suomalainen yhteiskunta.

MIKSI ONNISTUMME?

- Jäsenyyden hyödyt ja erinomainen jäsenkokemus heijastuvat säätiöiden hyvänä toimintana ja aktiivisena yhteiskunnallisena vaikuttamisena.
- Meillä on tietoa, taitoa ja tahtoa kehittää säätiöiden toimintaa ja siten yhteiskuntaa entistä paremmaksi.
- Olemme tunnettuja ja luotettuja säätiöasiantuntijoita, joiden osaamisella ja näkemyksillä on kysyntää ja vaikutusta.

Säätiöiden kärkitavoitteet

Säätiöiden
merkityksen ja
vaikuttavuuden
osoittaminen.

Yleishyödyllisyyden
yhteiskunnallisen
merkityksen
tekeminen näkyväksi

Yhteistyön
kehittäminen
säätiöiden ja
sidosryhmien kanssa

> lisää diversiteettiä
ja osallisuutta:
erityisesti nuorten
mukaan saaminen
säätiötyöhön.

Toimintasuunnitelma

Näin toteutamme strategiaa käytännössä
vuonna 2023

SÄÄTIÖT JA RAHASTOT
STIFTELSEK OCH FONDER

JÄSENTENSÄ ETUJEN AJAJANA

2023 Säätiöt ja rahastot

- edistää säätiöiden toimintaa turvaavaa verokohtelua.
- edistää yleishyödyllisiin tarkoituksiin tehtyjen lahjoitusten vero- vähennyskelpoisuuden laajentamista.
- tukee apurahansaajien aseman parantamista erilaisin tukitoimin kuten apurahoitettujen edullista verokohtelua ja verovapaan apurahan maksimisumman irrottamista valtion vuotuisesta taiteilija- apurahasta.
- seuraa hallitusohjelman mukaisen avoimuusrekisterin (”lobbari- rekisteri”) toteuttamista, jonka tarkoitus eli päätöksenteon läpinäkyvyyden parantaminen ja kansalaisten luottamuksen vahvistaminen on myös yhdistyksen tavoitteena.
- osallistuu kulttuurialan eettisestä ohjeistuksesta käytävään keskusteluun sidosryhmien kanssa.
- käy aktiivista keskustelua kansalaisyhteiskunnan uudistumisesta ja sen vaikutuksista mm. oikeusministeriön ja alan muiden keskeisten toimijoiden kanssa.
- seuraa yhdistyslain valmistelua ja toimeenpanoa jäsenille relevanteilta osin.
- vaikuttaa eduskuntavaaleihin 2023 yleishyödyllistä toimintaa, tiedettä, taidetta, kulttuuria ja kansalaisyhteiskuntaa koskevin osin.

Näiden tueksi yhdistys

- vaikuttaa julkisen päätöksenteon säätiömyönteisyyteen, ottaa kantaa ja tekee uusia keskustelunavauksia säätiökenttää koskevista lain säädäntö- ja viranomaistoimista.
- kasvattaa yhdistyksen edustavuutta ja painoarvoa lisäämällä jäsenmääräänsä ja sitouttamalla jäseniä entistä tiiviimmin.
- verkostoituu ja verkottaa sekä tekee laajaa vaikuttamistyötä sidosryhmien parissa.
- osallistuu kansainväliseen säätiöiden aseman parantamista ja työn helpottamista koskevaan keskusteluun ja yhteistyöhön.
- puhuttelee sekä vaikuttajia että kansalaisia. Meillä on sanottavaa ja sanoma säätiöistä.

VUOROVAIKUTTAJANA JA KESKUSTELUFOORUMINA

2023 Säätöt ja rahastot

- työskentelee aktiivisesti tieteen ja taiteen yhteiskunnallisen arvostuksen vahvistamiseksi.
- koordinoi kansainvälistä säätiöpäivää sekä tekee #säätiötekoja /
- #stiftelseverk -tunnisteella säätiöiden työtä näkyväksi.
- toteuttaa käytännön yliopistoyhteistyötä mm. järjestämällä säätiöiden tapaamisia yliopistoissa ja tiedekuntien kanssa.
- järjestää vuorovaikutteisia ja temaattisia vertaispiirejä, jotka tukevat säätiöiden oppimista toisiltaan. Pitkäkestoisia teemoja ovat mm. säätiöiden ympäristö-, vaikuttavuus-, vastuullisuus- ja strategia-työ. Tavoitteenamme on jäsenverkosto, jossa tieto kulkee ja yhteistyö toimii.
- sitouttaa jäsentensä edustajat vahvoiksi säätiökentän puolesta-puhujiksi mm. tarjoamalla oleellista tietoa ja ydinviestejä säätiöistä.

Näiden tueksi yhdistys

- järjestää sääntömääräiset kokoukset ja ajankohtaisseminaarit kahdesti vuodessa toukokuussa ja marraskuussa.
- pitää hallituksen kokouksia 5-7 kertaa vuoden aikana ja lisäksi tarpeen mukaan sähköpostikokouksia. Hallituksen temaattiset toimikunnat kokoontuvat lisäksi 2-4 kertaa vuodessa. Toimikunnissa on edustettuna yhdistyksen toimihenkilöitä, ja kutsuttuina jäseninä voi olla myös hallituksen ulkopuolisia asiantuntijoita.
- tukee jäsenten yhteistyöhankkeita ja verkostoja sekä voi toimia jäsenten hankkeiden foorumina (kuten Säätiöiden post doc -pooli).
- viestii avoimesti, nopeasti ja luotettavasti eri kohderyhmille.

SÄÄTIÖTIEDON TUOTTAJANA, ASIANTUNTIJANA JA KOULUTTAJANA

2023 Säätö ja rahastot

- on säätiökentän tulkki suurissa linjoissa ja pienissä tarinoissa; yhdestä hyvästä säätiöteosta hyötyvät kaikki.
- pilotoi jäsentensä apurahajärjestelmien datan hyödyntämistä tekoälyavusteisesti.
- julkaisee mm. selvityksen jäsentensä tuen jakautumisesta 2022, punnittuja vastauksia säätiökysymyksiin juristin Q & A -palstalla sekä vuotuisen jäsenkyselyn ajankohtaisesta aiheesta.
- kehittää jäsensäätiöidensä toiminnan perustilastointia. Tavoitteena on mm. kerätä jatkuvasti ajantasaista tietoa säätiöiden rahoituksen jakautumisesta eri tarkoituksiin ja tahoille.
- järjestää jäsenkunnalle säätiön hyvään hallintoon ja muihin ajankohtaisiin aihepiireihin liittyvää koulutusta.
- on tärkeä kumppani yliopistoille mm. toteuttamalla yliopistokiertuetta sekä yhteistyöllä tiedekuntien ja Unifin kanssa.
- vahvistaa apurahatutkijoiden asemaa yliopistoissa yhdessä yliopistojen ja tutkijaliittojen kanssa.
- antaa juridista neuvontaa säätiöitä koskevissa kysymyksissä sekä jäsenkohtaisesti että laajemmin mm. verkkosivuillamme.
- puntaroi apurahajärjestelmän radikaaleja kehitystoimia.

Näiden tueksi yhdistys

- teettää tarvittavia toimintaympäristöön liittyviä selvityksiä.
- julkaisee *Säätiötekoja*- ja muita säätiöaiheisia artikkeleita sekä ilmenevien tarpeiden mukaisia oppaita ja suosituksia.
- viestii jäsentensä hankkeista ja säätiöitä koskevista selvityksistä monikanavaisesti.
- osallistuu keskeisiin suomalaisia säätiöitä koskeviin tutkimushankkeisiin ja edistää aktiivisesti säätiöitä koskevan tiedon saantia.
- osallistuu kaikille avoimen ja maksuttoman kansallisen tieteen, taiteen ja kulttuurin rahoitustietokannan kehittämiseen Tiedejatutkimus.fi-portaalissa (ent. Aurora-tietokanta).
- pitää alustuksia ja puheenvuoroja jäsenten ja sidosryhmien tilaisuuksissa.
- pitää jäsenistöä ajan tasalla tiede- ja taideyhteisöön vaikuttavista kysymyksistä. Tärkeitä kokonaisuuksia ovat mm. datan hallinta ja julkaisemisen avoimuus sekä kansainväliset kehityskulut.
- on hyvä työyhteisö ja työnantaja, joka tukee ja kouluttaa henkilöstöään ja toimii hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti.